
TASKFORCE SPITSREGIO LEUVEN

Dinsdag 22 september om 12u in Hotel Park Inn

Aanwezig: Boudewijn Herbots (Zoutleeuw), Hans Eyssen (Holsbeek), Petra Vreys (Tremelo), Erik Moons (Keerbergen), Suzy Michiels (Rotselaar), Michel Willems (Glabbeek), Johan Vervoort (AVC), Frederiek De Kimpe (UNIZO), Steve Vanhorebeek (VOKA), Laurence Poleunis (Interleuven), Gudrun Denhaen en Maikel van de Winkel, (Provincie), Lalynn Wadera (Leuven), David Haelterman (Kortenbergh), Beriel Mertens (IGO), Hendrik Demuyndt en Anne Moyaerts (VDAB), Famke Soenen en Cil Cuypers (Regioteam)

Verontschuldigd: Bert Van de Auwera (Aarschot), Benny Reviere (Bekkevoort), Roland Strouven (Geetbets), Marianne Van Rompaey (Herent), Hans Decoster (Hoegaarden), Anne Van Goidsenhoeven (Holsbeek); An Wouters (Lubeek), Marc Wijnants (Linter), Gary Peeters (Landen), Eddy Poffé (Tienen), Stefaan Devos (Kortenaken), Remi Serrane (Boortmeerbeek), Bram Adams (Interleuven)

Cil Cuypers opent de vergadering in afwachting van voorzitter Boudewijn Herbots. Ze heet de aanwezige lokale bestuurders en sociale partners welkom en verwijst naar de corona-maatregelen.

Deze vergadering is een vervolg op de vergadering van 16 juni. Toen maakten we een eerste en voorlopig bilan van de sociaaleconomische gevolgen van de coronacrisis in onze regio. We kregen toelichting bij VDAB-cijfers over werkzoekenden en vacatures in de regio. We hoorden de vakbonden over de crisismaatregel 'tijdelijke werkloosheid' en over hun bekommernissen. De werkgeversorganisaties vertelden over de signalen die zij opvangen. Medewerkers van de SERV presenteerden Vlaamse aanbevelingen die lokaal en regionaal kunnen worden ingevuld. Het was voor de sprekers duidelijk dat er meer dan ooit nood is aan overleg en samenwerking tussen de lokale en regionale besturen én (sociale) partners om de ongetwijfeld zware gevolgen van de coronacrisis op te vangen.

We zitten nu samen omdat het ook belangrijk bleek de situatie nauwgezet op te volgen en te monitoren. En we willen een aanzet geven tot een actieplan.

1. VDAB-cijfers voor de regio: Hendrik Demuyndt (zie presentatie in bijlage)

Er was een 1^{ste} stijging van werkzoekenden omdat de instroom toenam en de uitstroom naar werk vertraagde, bijvoorbeeld door het aflopen van tijdelijke contracten. Een 2^{de} golf was minder sterk dan verwacht, schoolverlaters worden niet in grotere mate werkloos dan vorige jaren, waarschijnlijk omdat ze langer gingen studeren. Ook de graduaatsopleidingen trekken aan. En er waren veel minder inschrijvingen van kwetsbare groepen. Een derde golf in het najaar wordt veroorzaakt door herstructureringen en faillissementen zoals Brantano. Maar het zwaartepunt in job-verlies verwacht men pas volgend jaar, in 2021.

Naar categorieën valt het op dat het vooral werkzoekenden met uitkeringen betreft, er zijn minder vrij ingeschreven werkzoekenden omdat zij hun jobkansen lager inschatten. Er valt een beperkte inschrijving van andere werkzoekenden (vooral via OCMW) te noteren. Er is een sterkere stijging bij mannen op Vlaams niveau maar in regio Leuven ook bij vrouwen. Het gaat opvallend om de leeftijdscategorie van 25 jaar tot 29 jaar. En er is ook een stijging bij hooggeschoolden. Bij arbeidsgehandicapten noteren we een stijging van 13%.

In onze regio is er duidelijk een scherpe daling van vacatures: bijna 30%. Er wordt door verschillende instanties berekend hoeveel jobs er effectief verloren zijn gegaan. Het is niet zo duidelijk hoe de situatie verder zal evolueren.

Men spreekt nu ook over een K-curve. De economie stakte en daarna kwam er een sterk herstel voor bepaalde sectoren (supermarkten, immo-sector, ...) en een zware klap voor andere sectoren (horeca, retail, industrie, eventsector, enzovoort).

Maar het grote jobverlies wordt pas in 2021 verwacht! Hermreg spreekt over 108.000 op nationaal niveau en 66.000 jobs op Vlaams niveau. Maar op langere termijn verwacht men weer herstel, en dit met dezelfde grafieken voor werkzoekenden. Men vermoedt dat de krappe arbeidsmarkt snel terugkomt omwille van de voortschrijdende vergrijzing.

Maar er is nu duidelijke een verdringing van de structurele werkzoekenden. Zo signaleert een dienstenchequebedrijf dat er zich opmerkelijk veel werkzoekenden met een sterker profiel aanmelden.

Volgens VDAB moet dit crisismoment worden aangegrepen: de vertraging op de arbeidsmarkt geeft ruimte om te investeren in human resources met re-skilling en up-skilling!

Alle cijfers zijn beschikbaar op Arvastat tot gemeentelijk niveau.

2. Signalen vanuit de werkgroep Sociale Economie (Famke Soenen)

De sociale economie-organisaties signaleren een stilval in maart-april. Daarna zijn ze langzaam heropgestart met toch wel problemen van ruimte en vervoer/transport. Naargelang de sector waren er andere bevindingen (bijvoorbeeld fietspunten tegenover sociaal restaurants). Ook maatwerkbedrijven zoals Entiris starten moeizaam op wegens verminderde opdrachten. Daar is nog veel technische werkloosheid.

De doelgroepmedewerkers waren over het algemeen bijzonder gelukkig over de heropstart maar er waren ook medewerkers die extra moesten worden begeleid doordat de 'structuur' was weggevallen. Voor leefloners werden minder activeringstrajecten opgezet en de lopende trajecten werden vaak tijdelijke stopgezet (technische werkloosheid). Veel zwakkere doelgroepen waren voor OCMW's ook moeilijk te bereiken in die periode. Het is duidelijk dat de zwakke groepen extra worden getroffen. Ze worden enerzijds verdrongen door sterkere profielen die nu werkzoekend zijn, anderzijds is het binnen sociale economie ook moeilijker voor hen aangezien de sociale economie organisaties nog niet draaien als voor de crisis en ze nog niet iedereen terug kunnen toelaten.

Daarnaast maakt de digitalisering de kloof (beschikbaar van materiaal, internet en knowhow om ermee te werken) groter. Er zijn dan bijvoorbeeld Vlaamse projectoproepen met het oog op het versterken van digitalisering maar deze zijn vooral gericht naar privé bedrijven.

3. Bespreking van mogelijke relancemaatregelen

De voorzitter vraagt: hoe zal VDAB werken aan reskilling en upskilling?

Hendrik verwijst naar een groot opleidingsaanbod vanwege VDAB. Er wordt ook meer gebruik van gemaakt. Het online-aanbod was al sterk vergroot en nu werkt men aan opleidingen gericht naar zwakke doelgroepen.

Vandaar ook de vraag aan lokale besturen en provincie om dit te ondersteunen. Bijvoorbeeld met informatie, met sensibilisering, met plaatsen waar men rustig kan werken.

Hans (Holsbeek) vraagt of VDAB werkelijk een gepast aanbod heeft voor die zwakke doelgroepen?

Hendrik antwoordt dat VDAB samenwerkt met CVO's en CBE's die zich in het bijzonder richten naar de zwakkere doelgroepen. Ook met de vakbonden is er samenwerking om de leden een handje te helpen met de digitalisering van het zoekproces.

Maar gemeenten kunnen een steentje bijdrage bijvoorbeeld via wijkwerking.

Ann (VDAB) verwijst naar een technische werkgroep op provinciaal niveau die zich buigt over mogelijke acties: zoals het ter beschikking stellen van computers, en ruimte voor computerlessen.

VDAB zal mensen blijven screenen. Men zal werkzoekenden richting knelpuntberoepen oriënteren. Maar men zal de kloof niet zomaar kunnen overbruggen. Men heeft hulp nodig voor het bereiken en opleiden van zwakkere doelgroepen, ook op vlak digitalisering.

Lalynn (Leuven) vertelt dat de stad in overleg is met VDAB met het oog op een nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Men kent de profielen en de vacatures. Maar de schepen vraagt zich af: hebben wij genoeg gepaste opleidingen die de kloof kunnen dichten?

Ann (VDAB) erkent het toeleidingsprobleem. Men is steeds bereid bijkomende opleidingen in te richten. VDAB zou graag het aanbod nog beter willen bekendmaken. Hendrik verwijst ook naar opleidingen die bredere competenties versterken, competenties die ook relevant zijn bij zovele vacatures.

Daarnaast is er een duidelijke vraag naar meer technische competenties waarvoor het onderwijs niet voldoende voorbereid of waarvoor studenten te weinig kiezen. BSO-opleidingen kantoor leiden niet tewerkstelling. Dus ook onderwijs speelt hier een rol. Lokale besturen hebben een goed zicht op de belangrijke werkgevers in hun gemeente en kunnen dus bedrijven mee sensibiliseren voor stages en voor werkplekleren en voor opleidingen. Ze kunnen de werkgevers mee warm maken voor allerlei tewerkstellingsmaatregelen.

Steve (VOKA) geeft het voorbeeld van Tiense Suiker weliswaar een grote werkgever. Het talentenplatform in Tienen werkt, maar bestaat ook niet overal. Tiense Suiker maakt een brug met het onderwijs, want is bijvoorbeeld ook geïnteresseerd in HBO5. Maar vele studenten hebben onvoldoende stage kunnen doen. We zijn het allemaal eens over "de krapte blijft". Vandaar dat opleidingen op de werkvloer zeer belangrijk zijn. Nieuwe mogelijkheden moeten worden gecreëerd, zodat bijvoorbeeld Brussels Airport en Brucargo een poole kunnen maken om de transitie van werknemers van het ene naar het andere bedrijf te vergemakkelijken!

De voorzitter is het eens over een rol van lokale besturen bij werkplekleren maar de gemeenten kunnen deze niet begeleiden op de werkvloer. Bovendien speelt de afstand ook voor deze jongeren of werkzoekenden.

Zoutleeuw zit ook met vele seizoensarbeiders en bouwarbeiders die die zich in de gemeente hebben gevestigd.

Cil (Regioteam) verwijst naar bestaande clusters zoals ZO Hageland. Bestaande groepen gemeenten kunnen door VDAB hiertoe benaderd worden! Ook Aarschot-Diest is zo een interessante groep. Het proces is daar al lopende.

Steve (VOKA) benadrukt dat binnen dat overleg meer gefocused kan worden op de scholengemeenschappen.

Lalynn vertelt dat de Stad Leuven vele vragen krijgt van inwoners om te starten met ondernemen. Werkgeversorganisatie bieden allerlei opleidingen aan. Lokale overheden

kunnen hierbij ook ondersteuning bieden, dat versterkt het economisch weefsel in de stad.

Steve (VOKA) bevestigt dat ook zij deze trend zien.

Frederiek (Unizo) geeft aan dat dit de ondernemingen van de toekomst zullen worden. Het is positief dat mensen zo vele initiatief durven te nemen ondanks de crisis.

Lalynn wil dat hierover ook positief kan worden gecommuniceerd. Dat die voorbeelden ook worden verspreid.

Steve (VOKA) denkt dat studenten langer studeren maar ook zich wel meer als zelfstandige willen vestigen.

Cil geeft nog een korte toelichting bij de insteek tot relanceplan. Het gaat om maatregelen op lokaal niveau en op regionaal niveau.

➤ **Op lokaal niveau proberen we zo veel als mogelijk haalbare zaken op te nemen, op het vlak van arbeidsmarkt en economie.**

- extra aandacht voor begeleiding, opleiding en tewerkstelling van kwetsbare doelgroepen, door het opzetten van lokale partnerschappen met VDAB, met Wijkwerken, met sociale economie, met onderwijs- en opleidingsinstellingen, zodat verschillende expertises kunnen worden gebundeld
- levenslang leren promoten, bijvoorbeeld via informatie, via eigen bibliotheken, via eigen personeelsbeleid, via samenwerking met andere partners zoals VDAB rond lokale opleidingen op maat van lokale werkgevers (zogenaamde mobiele opleidingen)
- online leren en online opleidingen faciliteren, bijvoorbeeld door het aanbieden van ruimte/materiaal om digitaal aanbod voor solliciteren en opleiding beschikbaar te stellen, door het ter beschikking stellen van computers, toegang tot internet, ...
- lokale jobbeurzen organiseren, samen met lokale ondernemers of VDAB of andere initiatieven om het lokale job-aanbod bekend te maken
- ondersteunen van lokale ondernemers via online overzichten van kleinhandel, digitale bestelmogelijkheden, thuisleveringsmogelijkheden, cadeau-bons, enzovoort; via het organiseren van markten, door winkelen te koppelen aan evenementen (braderie, promoweekends, cultuurevents...); via een ondernemersloket voor informatie, begeleiding, innovatie; via promotie en ondersteuning van korte keten (samenwerking met landbouwers, zelfplukboerderijen, enzovoort); via flexwerkplekken; via initiatieven van handelskernversterking, ruimte voor economie, KMO-zones
- overheidsinvesteringen die hefboomeffecten/synergiën met andere doelen genereren: openbare gebouwen, sociaal woonbeleid, fietspaden en voetpaden, wegenwerken, nutsvoorzieningen, digitale infrastructuur, energievoorziening, ...
- flankerende maatregelen: (buitenschoolse) flexibele kinderopvang, lente-, zomer- en herfstklassen voor kwetsbare en taalarme kinderen/jongeren organiseren, via de scholen of via de jeugddienst

➤ **Op subregionaal niveau houden we rekening met het regiopact dat besproken wordt op het Burgemeestersoverleg en stellen we extra maatregelen voor op vlak van arbeidsmarkt en economie:**

- versterken van digitale skills van werknemers/werkzoekenden (digitale inclusie)
- begeleiden en opleiden van werknemers in transitie, temporele transitie van werkzoekenden/werknemers naar bedrijven en sectoren met vacatures, via intensifiëring van regionaal netwerk
- meer individuele beroepsopleidingen (IBO's) in samenwerking met sociale partners en met extra aandacht voor mensen met migratie-achtergrond
- sectorspecifieke initiatieven versterken om knelpuntberoepen in te vullen en strategische sectoren te ondersteunen, zoals de promotie van zorgberoepen

- garanderen van kwalitatief onderwijs, via uiteenlopende opleidingen voor verschillende doelgroepen
- verspreiden van de aan kenniseconomie gerelateerde activiteiten in de ruime regio rond Leuven: ruimte voor economie én meer samenwerking tussen allerlei bedrijven
- focussen op de brede kenniseconomie, met bijzondere aandacht voor de gezondheidszorg,
- gebruiken van de Leuvense kennis om de regio te versterken met een sterkere band tussen KU Leuven en andere kennisinstellingen en de rest van de regio, met studiewerk en onderzoek op verschillende thema's ten gunste van de regio, om zo te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden
- benutten van de groene band rond Leuven voor toeristische of recreatieve activiteiten.
- ondersteuning van sociale economie door innovatieve projecten en publiek-private samenwerking
- uitwerken van een smart region-project
- inzetten op circulaire economie

Hans (Holsbeek) reageert op het voorgestelde relanceplan: burgemeester hebben vooral geprobeerd om vooruit te gaan! De investeringen zijn gelukkig terug opgestart. Bepaalde prijzen vallen nu goed mee en dan worden er extra openbare werken gepland. Tijdens de coronacrisis werden bijvoorbeeld de lokale consumptiebonnen gekoppeld aan bestaande geschenkcheques en daardoor minder stigmatiserend. Ook voor nieuwe groepen zoals tijdelijke werklozen kon deze bon worden aangevraagd via het OCMW. Op deze manier kon men die mensen tegelijkertijd wegwijs maken naar andere zaken. Holsbeek doet vooral gewone kleine ingrepen.

David (Kortenbergh) heeft cadeaubonnen gedigitaliseerd en belastingen op drukwerk afgeschaft. Er werden twee zomerklassen ingericht. De gemeente ondernam allerlei *kleine dingen die toch een verschil maakten.*

Michel (Glabbeek) verwijst naar de *ingerichte zomerklassen en de ondersteuning van de handelaars*. Dank zij de burgemeester zijn er heel wat maatregelen bekend gemaakt.

Erik (Keerberghen) vertelt over een uitgegeven ondernemingsgids. Er werden nieuwe handelaars opgenomen. Er waren cadeaucheques. In het centrum konden *extra terrassen voor de horeca* opgericht tot 30 september. Er werden geen klachten genoteerd over het verdwijnen van parkeerplaatsen.

Unizo heeft een overzicht gemaakt van lokale besturen initiatieven die inspirerend kunnen werken! Misschien is het ook interessant om de uitbreiding van terrassen te evalueren? Gewoonlijk is er veel reactie op het verkeersvrij maken van bepaalde straten. Maar nu kan dit worden verlengd. *Tijdelijke opschorting van belastingen* valt natuurlijk ook in goede aarde.

Gudrun zegt dat provincie de *subsidies voor kernversterking* heeft verdubbeld en 3 oproepen heeft gelanceerd. Een detailhandelscoach is al bezig in Londerzeel. Die kan helpen met een concreet plan. Er zijn ook twee EFRO-projecten op komst over "slim lokaal kopen" en daarnaast ook een "happy hagelandapp" met interactieve knoppen voor de lokale handelaar. Naar bedrijven toe worden innovatie-oproepen gelanceerd.

Boudewijn (Zoutleeuw) heeft de kranten niet gehaald maar toch *kwalitatieve maatregelen* genomen. De gemeente richt zich naar de inwoners met een lager opleidingsniveau, en de septembertoelage verhoogd. En iedereen die hoger onderwijs

start krijgt een tegemoetkoming van de gemeente. *De gemeente vraagt zich wel af hoe hard dat de tijdelijke werklozen worden getroffen.*

Johan (ACV) geeft de verbeteringen aan die dit stelsel heeft doorlopen. In de maanden april-mei was het inkomensverlies het grootst. Natuurlijk verschillend van sector tot sector. Maar diegenen die lang thuiszitten voelen dat natuurlijk het meest. Specifieke problemen duiken ook op via OCMW's. VDAB heeft zich ook gericht tot de tijdelijke werklozen om extra opleidingen aan te vatten.

De vraag is natuurlijk hoe structureel deze werkloosheid wordt. Het is goed dat deze mensen al gecontacteerd geweest zijn. Het is eigenlijk nog wat uitkijken wat er de komende maanden gaat gebeuren. Het is nu letterlijk goed weer buiten.

Steve (VOKA) stelt dat wanneer bepaalde sectoren niet kunnen opstarten de schade nog groter wordt. *Eenduidige regelgeving is gewenst.* Maar de situatie is niet erg voorspelbaar. We moeten allemaal alert zijn.

Johan (ACV) vindt lokaal overleg tussen verschillende organisatie belangrijk. Als men samen zit kunnen er synergiën worden gecreëerd.

Afstand is een nieuw hot item geworden. Bijvoorbeeld flexwerkplaatsen! Het thuiswerken kent ook zijn limieten. *Hoe gaan we investeren in het welzijn van werknemers, hoe kunnen we sociale connectie genereren. Misschien moeten we het "samen studeren voor studenten" uitbreiden naar de werknemers?*

Johan (ACV) vraagt aan de voorzitter van het burgemeestersoverleg om *het Regiopact uit te breiden met maatregelen die nodig zijn naar aanleiding van deze coronacrisis.*

Varia

Geen varia.